

ROMÂNIA-DANEMARCA: 3-1. TRICOLORII MERG DIN NOU LA MONDIALE!

La 10 septembrie 1986, într-un meci contând pentru preliminariile Campionatului European din 1988, România învingea Austria, la București, cu scorul de 4-0, prin golurile înscrise de Ștefan Iovan (2), Marius Lăcătuș și Gheorghe Hagi, dar o săptămână mai târziu selecționerul Mircea Lucescu era îndepărtat din funcție. „Lucescu nu poate fi în același timp și selecționar și antrenor la Dinamo”, au decretat, dintr-o dată, mai marii PCR, fără să mai țină cont de faptul că echipa națională era într-o creștere evidentă față de campania trecută de calificare, cea pentru Campionatul Mondial din 1986, ratată de „tricolori” în principal din cauza acelei înfrângerii memorabile de pe fostul „23 August”, 0-1, cu Irlanda de Nord, și a „blatului” făcut de aceeași echipă a Irlandei de Nord cu sora ei mai mare, Anglia.

8 octombrie 1986. România dispută un joc de verificare la Tel Aviv, în compania Israelului, ocazie cu care Emeric Ienei își face debutul pe banca tehnică a primei noastre reprezentative. Gazdele au deschis scorul în minutul 2, dar, în urma unei evoluții entuziasmante, „tricolorii” răstoarnă rezultatul și câștigă în final cu 4-2. Iar șefii PCR, aceiași care l-au mazilit pe Mircea Lucescu, se felicită deja pentru decizia de a-l aduce la cârma naționalei pe Ienei. „El este cel care ne va duce la Mondiale!”

Marius Lăcătuș jubila după o nouă reușită din meciul cu danezii. FOTO: AGERPRES

A ratat Europele

Până atunci însă, naționala României avea de dus la capăt o altă campanie de calificare, și ea la fel de importantă și începută cum nu se poate mai bine de Mircea Lucescu. Numai că meciul cu Spania de la Sevilla, primul oficial al lui Ienei ca selecționar, se termină prost pentru „tricolori”, care pierd cu 1-0. Mai departe, România învinge de două ori Albania, 5-1 la București și 1-0 la Tirana, își ia revanșa în fața Spaniei, pe care o învinge într-o manieră categorică în Ghencea, scor 3-1, dar nu obține decât un punct cu Austria, pe celebrul „Prater” din Viena, și ratează la mustăță prezența pentru a doua oară consecutiv la un turneu final de Campionat European. Nimeni nu-i reproșează însă nimic lui Ienei, al cărui principal obiectiv, ce l-a fost trasat încă din clipa în care a fost instalat la cârma echipei naționale, era calificarea la turneul final al Campionatului Mondial din 1990.

Start perfect

Repartizată în grupa I preliminară, alături de reprezentativele Danemarcei, Bulgariei și Greciei, România începe perfect campania de calificare la Campionatul Mondial ce avea să fie găzduit de Italia. La 19 octombrie 1988, în prezența a 60.000 de spectatori, care au umplut până la refuz arena, „Vasil Levski” din Sofia, echipa lui Emeric Ienei face un meci

memorabil și învinge Bulgaria cu 3-1, prin golurile înscrise de Dorin Mateuș și Rodion Cămătaru, acesta din urmă reușind o „dublă”. Lung, Iovan, Andone, Belodedici, Rotariu, Sabău, Gică Popescu, Mateuș, Hagi, Lăcătuș, Cămătaru, Vaișcovici și Klein. Aceștia sunt jucătorii pe care i-a utilizat apoi Ienei, în confruntarea cu Grecia, de la București, al doilea meci al „tricolorilor” din preliminariile CM, care s-a încheiat cu un nou succes categoric al României, 3-0, goluri înscrise, pe rând, de Mateuș, Hagi - din penalty, și Sabău. Patru puncte din patru posibile (la vremea respectivă se acordau două puncte pentru victorie) și România abordă următoarele două jocuri din preliminarii, revanșele cu Grecia și Bulgaria, din postura de lider al grupei întâi preliminară.

Primăvară reușită

„Va trebui să jucăm cu mult calm această partidă și să eliminăm ideea că de ea depinde totul! Dacă vom proceda așa, superioritatea echipei noastre, cunoscută de altfel, se va putea concretiza”, spunea Ștefan Iovan, în urmă cu 20 de ani, înaintea confruntării de la Atena, programată de se dispută la 26 aprilie '89. Iar Sabău, plin de optimism, pronostica: „Vom câștiga cu 2-0”. Până la urmă, Grecia - România s-a terminat 0-0, rezultat care îi ducea pe

„tricolori” și mai aproape de o mult visată calificare la Mondiale. Următorul joc, cel cu Bulgaria de la București, avea însă un rol aproape decisiv în economia grupei. „Trebuie să fim foarte atenți la acțiunile surprinzătoare pe care le vor declanșa fotbalistii bulgari. În Stoicikov și Kostadinov, ei au jucători bine dotați pentru asemenea contraatacuri. Jucând cu toată ambiția, și cum menționam, cu toată atenția, sunt convins că ne vom materializa superioritatea valorică și avantajul terenului propriu”, mărturisea Mircea Rednic. La fel de convins de importanța meciului, Adrian Bumbescu nu lua nici el în calcul decât victoria: „O partidă în care, acționând cu calm și clarviziune, nu se poate să nu obținem succesul pe care îl dorim cu toții și care constituie unica noastră variantă în planul obținerii primului loc din grupă”. Greu, foarte greu, România avea totuși să se impună cu 1-0, gol Gică Popescu în minutul 35, și să reducă lupta pentru primul loc la întrecerea cu reprezentativa Danemarcei, și ea cu un parcurs aproape perfect. O dublă întâlnire, prima la Copenhaga, a doua la București, din care „tricolorii” aveau nevoie să obțină numai două puncte, clasamentul înaintea acestor jocuri prezentându-se astfel: 1. România 7 p, 2. Danemarca 6 p, 3. Grecia 2 p, 4. Bulgaria 1 p.

(Continuare în pag. a II-a)

ROMÂNIA ÎN PRESA INTERNAȚIONALĂ

S-a închis granița cu Ungaria

Chicago Sun-Times informa că la 17 noiembrie 1989 România mai făcea un pas spre izolarea în care se adăncise pe parcursul ultimului an. „Budapesta, Ungaria. Radioul din Budapesta a transmis vineri seară

știirea potrivit căreia România și-a închis granița cu Ungaria.

Acest nou eveniment vine să confirme tot mai accentuată izolarea a României în interiorul blocului estic, care este străbătut în această pe-

rioadă de curentul reformei, dar respins de liderul comunist român, Nicolae Ceaușescu. Radioul din Budapesta spune că la granița oamenii au fost înțorși din drum de partea românească la cele patru puncte

principale de trecere: Nădlac, Lăcșaz, Biharkeresztes și Gyula. Radioul a adăugat că România nu are motive întemeiate pentru acest gest.”

InfoMina

CALENDAR

17 noiembrie (vineri)

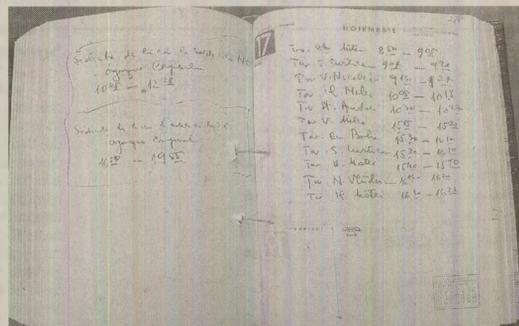
Soarele a răsărit la 7:14, a apus la 16:47
Luna a răsărit la 20:48, a apus la 11:48
Sărbătoare creștină: Sf. Grigorie Taumaturgul, Ep. Neocezareei, Cuv. Mărt. Lazăr Zugravul, Cuv. Zaharia

S-a întâmplat la 17 noiembrie 1989

● La New Delhi au avut loc manifestări consacrate împlinirii a 100 de ani de la nașterea lui Jawaharlal Nehru, considerat arhitectul Indiei moderne. Au luat parte președintele Ramaswamy Venkataraman, primul-ministru, Rajiv Gandhi, alte inalte oficialități ale țării.
● Potrivit unui raport prezentat celei de-a XXV-a conferințe biennale a Organizației Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO), ale cărei lucrări se desfășurau la Roma, populația Terrei a crescut în ultimii doi ani cu 178 milioane de oameni, dintre care 90% s-au născut în țările în curs de dezvoltare. Până la sfârșitul secolului, populația lumii ajungea la șase miliarde de locuitori.
Ramona VINTILĂ

Agenda Eleni Ceaușescu

După atâtea ședințe de organizare a Congresului al XIV-lea al PCR tinate de Elena Ceaușescu, tușa finală i-a aparținut lui Nicolae Ceaușescu. Vineri, 17 noiembrie 1989, la sălița secretariatului general a prezidat două lungi ședințe cu tema „Organizarea Congresului”. Prima dintre ele, între orele 10:45-12:28, iar cea de-a doua, după-amiază, de la ora 16:50 la 19:55. La Cabinetul 2 au fost consemnate și 15 primiri. Primul a fost primit consilierul de presă Constantin Mitea (orele 8:50-9:05). La externe erau două puncte asupra cărora comunicatele din presa română puteau primi BT-ul de la acest înalt nivel - Plenara CC al PC Bulgar și Prezidiul CC al Partidului Comunist din Cehoslovacia. După Mitea au fost primiți Curticeanu și Nicolicioiu. De trei ori a fost chemat la Cabinetul 2 noul secretar al CC cu propagaanda Ilie Matei. Oltean din Găneasa (născut în 1926), după meseria de turnător-formator, Matei se formase deplin în școli de partid. Cum practica era cea mai bună școală („a vieții”), avea și titlul de doctor în economie. De la funcția de instructor al Comitetului regional

UTM Oltenia (1956-1957), în anii '80 se găsea pe funcții înalte - secretar cu propagaanda la Brăila, prim-secretar la Caraș-Severin, apoi la Timiș (1985-noiembrie 1989). Primirea ce i-o făcuse lui Ceaușescu la deschiderea anului școlar 1988-1989 a plăcut atâtea înalților oaspeți, încât au decis promovarea lui. Astfel că au decis înscăunarea lui în funcția de secretar al CC cu propagaanda în locul lui Constantin Olteanu, „rotit”

la relații internaționale. Peste o lună, Matei va fi trimis la Timișoara în dubla lui calitate - responsabil cu „conștiința socialistă” și bun conducător al „realităților” din municipiul și județ. Nu i-a folosit competențele nici uneia!

Au fost primiți de Tovarășa și Ștefan Andrei, Vasile Milea, Emil Bobu, Nicolae Vlăduțescu și fărâși, Silviu Curticeanu.

Lavinia BETA

JURNALUL ZILEI

Studentii români își exprimau dragostea pentru țară prin picturi și afișe politice. Muzeul Militar Central aniversa 75 de ani de la inaugurare.

Manifestări culturale pentru Congresul al XIV-lea

În București, sub genericul „Congresul al XIV-lea al PCR - Congresul marilor victorii socialiste”, au avut loc

diverse manifestări politico-educative și cultural-artistice. De exemplu, Centrul de creație și cultură socialistă „Cântarea României” pentru studenți, cu ocazia Zilei Internaționale a Studenților, s-a deschis expoziția omagială de arte plastice și afiș politic organizată de Consiliul Uniunii Asociațiilor Studenților Comunisti din România. Lucrările expuse erau realizate de studenți ai institutelor de profil din București, Iași și Cluj-Napoca.

(Continuare în pag. a II-a)

Omagiu indirect pentru vechea Europă Liberă

Oamenii fac istoria, dar nu știu ce istorie fac, să fie oare adevărată această afirmație făcută de Marx? Adevărată sau nu, „marxismul” așa cum era vulgarizat de regimurile comuniste, inclusiv cel din România, avea însă tot interesul să o ascundă. Ar fi dat idei.

Fapt este că unul din locurile în care s-a făcut în mod evident istorie în tot cursul anului 1989, ultimele luni însemnând un veritabil apogeu, a fost postul de radio Europa Liberă. Ce a însemnat Europa Liberă pentru români în acea perioadă de agonie a regimului comunist se exprimă însă uneori indirect și chiar paradoxal. Iată un exemplu.

Un memorabil eveniment secun-

dar a avut loc în 1999 în viața serviciului român de la Radio Europa Liberă. Era la un deceniu după ce regimurile comuniste din estul Europei se prăbușiseră unul după altul. Consecință directă și spectaculoasă a schimbării ordinii politice mondiale și europene impuse la sfârșitul celui de-al doilea război mondial, în vara anului 1995, Europa Liberă, bastion al anticomunismului, fusese deplasată într-o fostă capitală comunistă, la Praga. Se mutase acolo de la München, unde funcționase de la începutul anilor '50. Acest post de radio, fără echivalent în lume, fusese înființat de Statele Unite în zona americană de ocupație pentru a străpunge informațional „cortina de

fier” și a combate la el acasă comunismul în numele adevărului și al valorilor democratice.

Cu ocazia transferării la Praga, câteva dintre vechile departamente dispăruseră (polonez, maghiar, ceh). Altele, menținute, fuseseră însă considerabil restrânse (bulgar, slovac, român). Apăruseră, totuși, în funcție de noile interese geopolitice americane, și câteva servicii noi: unul pentru „slavii de sud”, denumire corectă politic pentru locuitorii din ceea ce avea să devină, în urma unor sângeroase conflicte, „fosta Iugoslavie”, unul pentru Irak și altul pentru Iran.

(Continuare în pag. a II-a)

NA-U ȘTIUT CĂ VOR FI EROI

Incinerati pe „rugul” Revoluției

Revoluția de la Timișoara ascunde până în ziua de azi unul dintre cele mai tenebroase episoade ale istoriei noastre moderne. Un episod amobinabil care amintește mai curând de rugurile Inchiziției: este vorba despre câteva zeci de cadavre din spital, încărcate într-o dubă frigorifică și duse la Crematoriul „Cenușa” din București, unde au fost incinerate în secret. Un gest cumplit, expresie a unui dispreț inuman, care i-a preschimbat pe reprezentanții autorităților comuniste într-o șleahță ordinară de profanatori de cadavre. Și, ca să ascundă definitiv grozăvia crimei lor, au aruncat cenușa morților într-un canal colector.

Timișoara, 16 decembrie 1989: un lanț întreg de decizii administrative îndreptate împotriva pastorului reformist Laszlo Tokes a scos o mulțime de oameni indignați în stradă. Oamenii care în scurt timp au început să protesteze deschis față de Ceaușescu, dar și față de comunism. Acum, toți suntem de acord că acest

prim episod a fost scânteia care a declanșat Revoluția din Decembrie '89. Incapabil să rezolve manifestările de stradă în mod pașnic, regimul comunist nu a găsit nimic mai eficient și mai bun de făcut decât să asmută Armata, Militiia și Securitatea asupra propriului popor. Iar în următoarele câteva zile Timișoara a devenit un veritabil câmp de bătălie, cu militari înarmați de război, aruncați în luptă contra unor civili ieșiți în stradă cu piepturile goale. Timișorenii spun că primele victime ale represiei au apărut chiar în noaptea de 16/17 decembrie 1989. Anchetele declanșate la scurt timp după căderea regimului Ceaușescu au stabilit însă că majoritatea victimelor au fost înregistrate doar în noaptea de 17/18 decembrie. Iar un raport-sinteză întocmit de Secția Parchetelor Militare în 1999 la zece ani de la Revoluție susține că... Acțiunile militare derulate de unități ale Ministerului de Interne și ale Ministeru-

lui Apărării Naționale au atins intensitatea maximă în ziua de 17 decembrie și în noaptea care a urmat. În acest interval de fost ucise prin împușcare 63 de persoane și rănite alte 224”. Lor li s-a adăugat între 18 și 22 decembrie alți opt morți și 29 de răniți. Așadar, între 17 și 22 decembrie a fost un total de 71 de morți și 253 de răniți”. Privitor la sinistru episod al incinerării cadavrelor furate din Spitalul Județean, același document afirmă: „Această activitate a fost coordonată de generalii Nuță, Mihale și Macri, ajutați de conducerea Militiiei și Securității Timiș. În fapt, în noaptea de 18/19 decembrie 1989, locotenent-colonelul Ion Corpodeanu și col. Nicolae Ghircoiaș, împreună cu alți nouă ofițeri de Militiie, au ridicat peste 40 de cadavre din morga Spitalului Județean, care au fost transportate la București într-o autodubă frigorifică.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALE PERSONALE

17 NOIEMBRIE

Întrebat, într-un interviu difuzat de Televiziunea Franceză în ianuarie trecut, de ce este disident, Dan Petrescu a răspuns: „Pur și simplu pentru că cineva trebuia să facă acest lucru: să vorbească în calitate sa de cetățean. Dacă poporul nu se exprimă, s-a sfârșit cu țara.”

În momentul când Dan Petrescu era arestat, mulțimea puneă stăpânire pe străzile Germaniei de Răsărit, și nu le mai păreașe înaintea prăbușirea zidului din Berlin. În astfel de clipe, când se schimbă fața Europei, știrea areștării lui, care riscă să treacă oarecum neobservată - actualitatea fiind anexată de neașteptate și fulgerătoare mutație a Răsăritului - a provocat totuși reacții prompte. Nu vom insista însă niciodată îndeajuns asupra rapidității cu care scriitorii, exilați sau originari din România, s-au solidarizat cu Dan Petrescu, în unele cazuri mergând, ca Ara Șişmanian, până la a declara greva foamei la Paris. La Simpozionul pentru o Europă a Culturii, de la Blois, în Franța, participau Paul Goma, Mircea Iorgulescu și Dorin Tudoran.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

„Afară-i frig, în casă-i frig...”

Am retrăit de curând, până să-nceapă agentul termic să gălgăie prin calorifere, senzația bicioasă pe care o aveam la ridicarea din pat pentru a pleca la școală în vremurile predecembriste, în care agentul îngheța pe țevă, iar noi în case.

Din toamnă, când soarele strălucea din ce în ce mai palid, iar frigul începea să ne înghețese, deoarece căldura lipsea cu desăvârșire din calorifere, rămânând doar cea immagazinată peste vară prin pereți, dar mai ales în suflete, deja nu-mi mai venea să cobor din pat să plec la școală. Când scoteam nasul din plapumă și simteam cum aerul rece îmi atacă virulent sinusurile, mă culuceam speriată înapoi, spunându-mi că nimic nu mă poate face să ies din cuibul pe care mă chinusem să-l încălzesc toată noaptea - pentru că cel puțin jumătate din ea o petreceam dărdăind. Trăgeam ai mei de mine din răspuțeri, ba cu frumosul, ba recurgând la amenințări, până ajungeam și eu să conștientizez că, la un moment dat, tot va trebui să mă ridic din pat, chiar dacă era mult mai îmbietor gândul să-mi trag niște cărți sub plapumă și

să nu mai ies de-acolo până la vară. Era groaznic de frig. Deși eram înhăimurată cu pijamale groase, vătuite, bluză de piele și șosete flaușate în picioare, numai gândul mersului la baie pentru toaleta de dimineață îmi dădea fiori reci pe șira spinării. Pe undeva, poate că era mai bine că nu curgea nici la robinet apă caldă. Apa rece te mai călea și ea un pic... dar se poate spune și că te amortește de-a binelea. După aceea nu mai pridideam cu trasul hainelor pe mine - câte reușeam, astfel încât să-mi păstrez o oarecare libertate de mișcare. Era un frig care-ți străpungea nemilos epiderma, ducându-se ca-n brânză până spre măduva osoasă, îmi clănțneau dinții, iar picioarele care se încălziseră abia în ultima oră de somn înghețau pe loc bocnă. Poate că, din cauza frigului din casă, nu-l mai simțeam pe cel de-afară - nefiind neapărat mai gros îmbrăcat, ci în mișcare - unde mă mai dezmoțeau puțin și razele soarelui care, oricât de ascuțiti ar fi avut dinții, tot erau mai calde decât caloriferele noastre.

(Continuare în pag. a II-a)

OMAGIU INDIRECT PENTRU VECEHA EUROPA LIBERĂ

(Urmare din pag. 1)

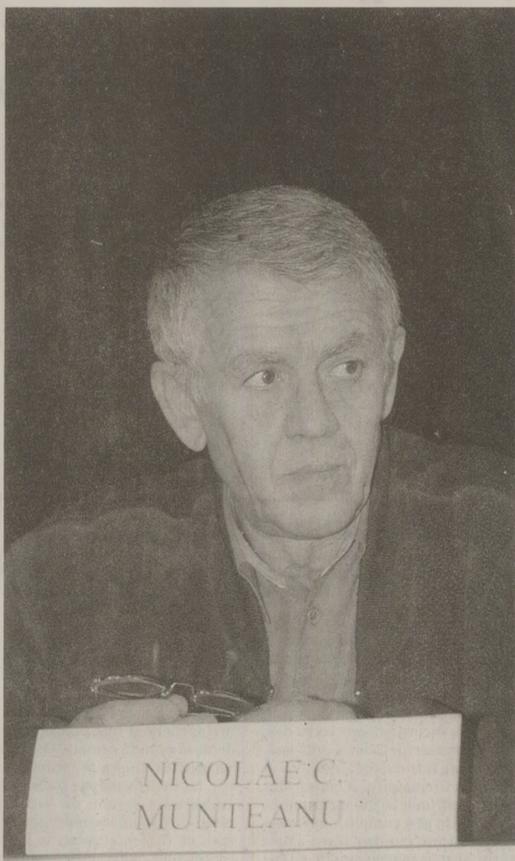
Alt eveniment de neconceput în urmă cu zece ani, la București, la Sofia, la Bratislava se înființaseră birouri ale Europei Libere, iar personalul acestora era de obicei de două-trei ori mai numeros decât al micilor „redacții centrale” de la Praga. Prin 1997, președintele român de atunci, Emil Constantinescu, fusese în capitala cehă și vizitase sediul praghez al istoricului post de radio anticomunist, dăduse atunci și un interviu în direct serviciului în limba română.

A cărui audiență în România era însă într-o persistentă scădere. Nu numai în raport cu giganticele cote atinse până la răsturnarea regimului comunist român, în decembrie 1989, dar și în noul context radiofonic, dominat de radiouri private, ce puneau accentul pe informația rapidă, succintă, de proximitate și fapt divers, pe muzică și divertisment. Europa Liberă devenise oficial în România un radio foarte respectat, aproape un monument, dar era puțin ascultat. Nu era un fenomen neobișnuit, cam la fel stăteau lucrurile și în celelalte câteva țări europene spre care mai existau emisiuni. De ce?

Una dintre măsurile conducerii americane a fost să aducă de la Washington o specialistă în materie de aranjamente sonore, muzici, semnate, indicative etc. Era, s-a spus, o mare expertă, lucrase, și cu succes, pentru importante posturi de radio din Statele Unite. Deși nu vorbea decât limba ei maternă, engleza americană, specialistă adusă de peste Ocean urma să asculte înregistrările ale emisiunilor departamentelor în suferință de audiență, să le analizeze, să pună diagnostice și să preconizeze soluții.

O a doua măsură a constat în efectuarea unor ample sondaje în „țările-țintă”, cum erau denumite, ca la poligon, țările spre care se emitea. Veni și ziua prezentării și discursului rezultatelor – ale sondajului și ale analizei făcute de specialistă în „habillage”, cum zice francezii înveșmântării, machetării sonore a emisiunilor radiofonice.

Așezați în jurul unei vaste mese rotunde moștenite de pe vremea când clădirea în care funcționa acum Radio Europa Liberă era sediul parlamentului federal cehoslovac, redactorii serviciului român și conducerea americană o căzără pe expertă cărând gâfăit un vâzăr după toate aparentele foarte greu. Nu a ajutat-o nimeni, ar fi fost, potrivit cutumelor instituției, un gest suspect de hărțuire sexuală. Se instală cu el la un fel de catedră aflată pe un

Nicolae Constantin Munteanu, o voce care este asociată în mintea românilor cu Radio Europa Liberă FOTO: AGERPRES

mic podium, lângă un perete de care atârna un ecran, îl deschise.

Misterioasa ladă se deschise a fi un enorm magnetofon. Specialistă scoase de undeva și un teanc de role, erau probabil benzile selectate pentru exemplificări. Și începu. Programele în română, spuse ea, sunt excelente, echilibrate și compozițional, și ca ton. Vocile sunt radiofonice de bună calitate, există chiar în serviciul român o voce extraordinară, din păcate mult prea puțin prezentă. Specialistă alese o rolă, o puse pe marele magnetofon adus în ladă, apăsa cam demonstrativ, în orice caz cu mișcări energice subliniate, pe niște clape și în încăperea răsună deodată... vocea lui Neculai Constantin Munteanu.

Cunoscutul jurnalist nu mai lucra

insă la Europa Liberă de la sfârșitul anului 1994, se făcuseră atunci redactorilor cu vechime, în vederea restrângerii și a mutării postului la Praga, niște oferte foarte tentante de plecare voluntară, iar el crezuse nimerit să profite de una din ele și să-și continue apoi cariera în România. Un proiect mai degrabă ratat. După câțiva ani, N.C. Munteanu revenise pe undele Europei Libere, acum pragheze, avea o rubrică de culoare, de fapt divers. Așa îl descoperisese și îl remarcasese, voce extraordinară”, specialistă venită de la Washington. Dacă ar fi intrat în redacție de ce minunată voce nu este mai mult prezentă în emisiunile noastre, ar fi aflat și, poate, nu ne-ar mai fi reproșat, absurd, că nu este suficient de bine exploatată.

Evident, cum nu știa românește, experta nu înțelegea ce spune N.C. Munteanu, cu talentul lui actoricesc inegalabil, care-i făcuse fama în perioada de glorie a Europei Libere.

Oricum însă, până aici era, totuși, de bine. După această introducere binevoitoare, specialistă își consultă niște fișe, după care spuse că marea problemă a programelor în limba română este caracterul foarte învechit al semnalelor, indicativelor și cotelor sonore. Trebuie, zise ea, schimbat totul, trebuie ceva foarte ritmat, măcar în spiritul rock, dacă nu pop, ceva care să-l facă pe ascultător să vibreze, să-l ocupe. Și începu să pocnească didactic din degete, pentru a ne arăta cum trebuie ritmate emisiunile. Pentru a fi încă și mai convingătoare, alese o rolă, o puse pe magnetofonul din lădoiu tehnologic, zise că nu înțelege de ce de mai multe ori pe zi se difuzează această cortină muzicală deosebit de lentă, ținând de o vârstă radiofonică demult depășită. Așa ceva trebuie abandonat fără ezitări, adăugă specialistă, și apăsa iarăși pe butoanele de pornire.

În sală răsunară atunci celebrele acorduri din „Rapsodia Română” de George Enescu, inconfundabilul nostru indicativ muzical. „Imnul” de decenii al emisiunilor Europei Libere în limba română, la asta propunea experta să se renunțe, în numele modernizării și al actualizării. Aproape instantaneu, în solemnă sală se stărnă un vacarm teribil, iar specialistă fu obligată să-și oprească aparatul. Cei vreo zece-unsprezece redactori ai serviciului român reacționaseră spontan și gălăgios la ceea ce, din punctul lor de vedere, dovedea o crasă ignoranță și reprezenta un atentat la un mare simbol. A fost sau nu convinsă experta de explicațiile primite, nu se știe. Dar și-a temperat obiecțiile și pină la urmă a făcut unele recomandări pentru schimbarea altor indicative și semnale.

Când s-a trecut la rezultatele sondajelor făcute în România, s-a constatat că la întrebarea despre numele asociat spontan cu Europa Liberă pe primul loc se afla Monica Lovinescu. Or, marea jurnalistă pariziană, cea care făcuse într-adevăr, cu un talent gazdătesc și un profesionalism dezavâșit, fama Europei Libere de până în decembrie 1989, dispăruse de pe undă de șapte ani. Din primăvara anului 1992, când fusese închis Biroul din Paris al Europei Libere.

Și nu era un anacronism. Era mai curând un omagiu indirect, un omagiu pentru „vechea”, istorica Europă Liberă.

Mircea IORGULESCU

JURNALUL OMULUI SIMPLU

„Afară-i frig, în casă-i frig...”

(Urmare din pag. 1)

Îmi amintesc și-o poezioară pe tema asta: „Afară-i frig, în casă-i frig/ Deschid fereastra... și-o închid/ Și-ți mulțumim Partid iubit/ Că ne-ai călit”. Nu era mai puțin rău nici seara, chiar dacă băgam în funcțiune reșoul făcut de tata – un BCA prin care șerpuia o rezistență, așezat într-o structură din fier, după moda vremii – că nici aeroterme sau calorifere electrice nu se găseau. Și doar într-o cameră (și anume în bucătărie) că îngheța kilowattii cu lăcomie. Leșese și o poantă atunci, la final de '89, lansată tot de cei de pe la Europa Liberă.

„Întrebare la Radio Erevan: «care-i cel mai feroce animal?» Răspuns: «kilowattul, că înghețe 4 lei!» (deși, dacă n-ai fi fost stabilizarea asta monetară, sau mai corect denominarea, acum leiul ar

fi fost ca dinozaurii – dispăruți). Dar aveau „ei” grijă și de lei pentru că zi de zi, de câteva ori și preț de câteva ceasuri, kilowattul intra în adormire. De fapt, era cam în hibernare sau poate în moarte clinică.

Nu se mai mișca nimic, frigiderule se decongelau (nu c-ar fi avut mare lucru în ele), reșourile se opreau, în schimb se aprindeau lumânările, iar toate ferestrele pălpăiau. În afara serviciului zilnic, tata pe-atunci preda o materie de specialitate la un liceu de sportivi cu profil „petrol și gaze”, la seral. Și împărțeam amândoi același felinar: el – pentru corectat lucrări, eu – pentru făcut teme. E adevărat, felinarul răspânda și el ceva căldură, dar trebuia să stai cu mâinile lipite pe sticla lui. Probabil de-ai-ia mi pusesem și mânușile – să nu mă ard ca molia când îmi înghețau mâinile. Știu că

aveam niște mânuși din PNA, verzi, duble, cu un deget. Bunicele afară, la zăpadă, dar tare incomode când era vorba de scris cu ele în mâini. Cu o căciulă – tot dublă – trasă peste urechi, fular și șubă lui tata, tot nu puteam spune că mi-e cald. Iar scrisul... scrisul în condițiile astea era un chin. Caietul se hâia, mâna nu aluneca deloc pe foaie, iar din cauza mânușilor, a frigului, și a poziției chirchite a mâinii imănunșate pe stilou mi se puneau cărcei. Dar ne mai încăleam un pic în serile în care tata corecta lucrări, răzând cu poftă când ne mai citea de prin ele. Lăsând la o parte conținutul care nici mie nu-mi spunea nimic, exprima era uluitoare pentru niște liceeni. Drept pentru care nu am văzut prea multe note de 5 în lucrările acele.

Paula-Anastasia TUDOR

NE SCRIU CITITORII

Ceai dansant muncitoresc

În anul 1989 eram elevă în clasa a X-a la Liceul „Gheorghe Șincai” din București. Fiind printre școlile de vază ale orașului, adesea eram scoși la manifestări. Că era vorba de sărbătorirea plății datoriei externe, 1 Mai, 23 August sau demonstrații în cinstea Congresului al XIV-lea, pentru noi era tot una. Ca orice adolescent preferam pe vremea aceea să stau în timpul liber cu prietenii, să ascultăm muzică trasă pe casete, să mă plimb în parc cu prietenii sau să savurez o amandină la cofetăria Restaurantului Budapesta. De casete ne făcea tot colegul nostru, Dan, a cărui mamă lucra la Radiodifuziunea Română și avea acces la muzică străină. Bonnie Tyler și trupa The Police erau favoriții noștri în anii '80.

De 1 mai '89 speram să organizăm un ceai dansant la Dan acasă împreună cu toți colegii de clasă. Cu o săptămână înainte am început organizarea. Mama lui Dan ne-a promis că ne face o prăjitură cu vișine; știa că este preferata noastră și numai ea se pricepea să o facă într-un anume fel încât ne cuceria pe toți. Eu m-am angajat să aduc câteva sticle de Cico și de Pepsi, iar Corina, colega mea de bancă, s-a oferit să vină cu diferite sortimente de fursecuri. Aranjamentul, muzica era pregătită; mai așteptam doar să treacă zilele mai repede pentru a începe petrecerea.

Bucuria ne-a fost de scurtă durată deoarece cu câteva zile înainte de ceaiul dansant, la liceu, directorul ne-a anunțat că vom participa la defilarea de 1 Mai alături de alte licee din București. Ce ghinion, adio petrecere, adio Bonnie Tyler, adio prăjitură cu vișine. În acel moment, ceaiul dansant rămăsese doar o amintire. Nu mai puteam

să ne strângem toți la Dan acasă așa cum obișnuiam în zilele libere.

În ziua cu pricina ne-am întâlnit cu toții în Piața Romană la ora 8:00. Fetele aveau bluze albe și fuste bleumarin, iar băieții purtau cămăși albe și pantaloni negri. Eram tare frumoși, dar teribil de amărâți. Aranjați cu toții într-o coloană largă care cuprindea tot bulevardul am pornit înspre Piața Victoriei. La prima intersecție am observat că 3 dintre colegii mei dispăruseră pe o stradă laterală. La intersecțiile următoare am constatat cu amuzament că numărul elevilor se împuțina. Am început să fiu mai atentă la cei din jur pentru a mă convinge că nu este doar o impresie a mea. După 3-4 intersecții rămăsesem printre ultimii. Toți cei mulți care erau mai devreme în spatele meu dispăruseră. M-am decis că la următoarea intersecție să dispar și eu. Zis și făcut. Am prins o străduță laterală și mi-am continuat drumul către casă. Pe drum, fiind vecină cu Dan, am rămas uimită întâlnindu-mă cu câțiva colegi de ai mei. Mă așteptam în fața blocului meu și mi-au spus că și restul găștii noastre trebuie să vină, deoarece s-a oferit să vină cu diferite sortimente de fursecuri. Aranjamentul, muzica era pregătită; mai așteptam doar să treacă zilele mai repede pentru a începe petrecerea.

Bucuria ne-a fost de scurtă durată deoarece cu câteva zile înainte de ceaiul dansant, la liceu, directorul ne-a anunțat că vom participa la defilarea de 1 Mai alături de alte licee din București. Ce ghinion, adio petrecere, adio Bonnie Tyler, adio prăjitură cu vișine. În acel moment, ceaiul dansant rămăsese doar o amintire. Nu mai puteam

și am mers cu toții la Dan acasă, așa cum stabilisem. Prăjitura nu era, dar am avut parte de muzică și de un campionat de table. Am savurat micii pe care în mod normal nu aveam de undă să îi cumpărăm. Ne-am bucurat cu toții de timpul liber pe care ni-l acordasem singuri uitând că ar fi trebuit să fim la defilare sau, într-o zi normală de școală, la ore. Spre seară a venit acasă și tatăl lui Dan care se opri după defilare împreună cu câțiva colegi de muncă la o tonetă cu mică, dar și cu bere. Acesta era motivul pentru care era mai vesel decât de obicei. S-a distrat și el alături de noi, de parcă ar fi fost încă adolescent.

Săptămâna următoare, la liceu, ne așteptam la ce era mai rău. Așa s-a întâmplat. Directorul, constatând nervos că din toți elevii liceului mai rămăseseră doar câțiva la finalul defilării, a promis că ne va da o lecție. La prima oră, luni, a intrat un carou cu toți elevii. Noi, cei care ne distrasem de ceaiul dansant, nu am fost în rând cu ceilalți la careu, am avut ghinionul să fim în fața lor. Am avut parte de o furnieră publică din partea directorului liceului și a dirigintei. A trebuit să îndurăm cuvinte grele și rușinoase pentru faptul că am plecat de la defilare. Am luat fiecare cuvântul și am fost nevoiți să promitem că la viitoare demonstrații la care va participa liceul nostru vom mai lipsi, ba chiar vom fi în fruntea coloanei de manifestanți.

Norocul nostru și al tuturor este că aceasta a fost ultima demonstrație de 1 Mai, dar și cea mai frumoasă pentru noi, liceenii clasei a X-a D a Liceului „Gheorghe Șincai”.

Ștefania LUNGU

ARTICOLUL ZILEI

Taina jocului de cuburi

Timpul și locul filmării: la amiază, în curtea grădiniței ICTB-ului. Scenariul: Flavia Buref. Regia: Gheorghe Naghi. Ajungem în plin „proces de producție”. În fața aparatului de filmat, „la cadru”, țopăie câțiva preșcolari îngânând melodii onomatopice. În mijlocul lor, îmbrăcat într-un halat de culoare albastră, cu o pereche de ochelari colorați sfâștos spre vârful nasului, tovarășa directoare a grădiniței (în rol, actrița Cristina Deleanu) le supraveghează jocul.

„Atenție, mișcare, motor!” rostește regizorul Gheorghe Naghi. De pe margine se desprinde o mămăică, ținând strâns de mână un băiețel. Pe fețele lor se citește emoția. Mama (actrița Mariara Sterian) îi dă puștiiului (protagonistul filmului, Cristian Niculescu) câteva gogoare pe care acesta, cu gravitate, le oferă educatoarei.

„Bună ziua”, „Bună ziua!”, „Am înscris băiatul la grădiniță, la grupa mare”. Stop! A apărut soarele – prevăzut în decupajul regizoral și cadrul 121 se reia. Se trag două duble.

„Avem diafragmă”, anunță operatorul Adrian Drăgușin și cei din echipa de imagine. Cristian Popescu (camera), Emil Buserca (asistent ima-

gine), Costel Nica „omul cu șarful” (cum îl strigă, în glumă, colegii) sunt gata, pregătiți „pe poziții”.

Regizorul Gheorghe Naghi conduce filmarea cu răbdare, desprins de mulți ani „să grăiască” pe limba celor mici. Urmărindu-i munca, aprecindu-i calmul, înțeleg că este nevoie de vocație să poți lucra cu copiii-interpreți, să reușești să le comunici starea pe care trebuie să o intruchizeze. Nu de puține ori, fantezia prea bogată, specifică vârstei, poate „juca” la rândul ei, nebanuite farse. „Mă apropii de universul lor prin de sensibilitate și candoare – mărturisește regizorul – cu o bucurie și o curiozitate mereu reinnoite. Taina jocului de cuburi va fi un film de actualitate, încercat cu zâmbetele însoțite copilării. Spectatorul va regăsi, inserată, discret, și o notă gravă: apelul pentru apărarea naturii, a pădurii, a cel „plămân de sănătate” al pământului. Rădăcu, eroul filmului, își petrece o lungă vacanță în țară, și aici, în lumea celor care nu cuvântă, își va face prieteni de nădejde: Laur-Balaur, un ciobănesc zdravăn și credincios, Vișor, calul bunicului (un bunic bun ca pâinea caldă, cu chipul și înfățișarea lui Mihai Mereuță), căprioara Sprinteioara și puilul ei, ve-

rițița Puf, un arici cântăreț.”

Această ultimă precizare mă determină să-l întreb dacă nu cumva avem de-a face cu un film muzical. „Nu, va fi doar un film cu momente muzicale. Cântecule compuse de Laurenția Profeta și George Natsis răsună interpretate tot de pici de vârstă preșcolară. Am intenționat să păstrez timbrul specific al vocilor de copii”.

Machieuza Constantina Măș aplică fardul pe obrazul tovarășei directoare, actrița Cristina Deleanu. „Ce v-aș putea spune despre rol? Fiecare întâlnire cu acești actori de „vârstă mică” îmi descoperă adevărate „casete de minuni”. În Taina jocului de cuburi, scenarista Flavia Buref a conturat foarte exact și pe o gamă largă caracterelor micuților: un timid, un părăcios, un îndrăzneț, un mare inventiv. Filmul cu parteneri copii rămâne o experiență deosebită în cariera unui actor.”

Doză fete cuculete sar sotronul și „ala-bala-por-tocala...” le umflă obrăjorii îmbujorăți. Raduc se prinde în cercul lor. Se joacă, dar și joacă într-un film cu și pentru copii. Taina jocului de cuburi. Ileana Pernes Dănilache Cinema, nr. 11/1989

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

Ziarul Liberation (6 nov.) rezuma astfel intervenția lui Mircea Iorgulescu: „Indelung aplaudat, Mircea Iorgulescu, critic literar român, exilat în Franța din septembrie trecut, a refuzat să vorbească despre cultura europeană în numele intelectualilor români, spunând: «Doina Cornea, Mircea Dinescu sunt la închisoare în propriul lor domiciliu, Dan Petrescu, în închisoare propriu-zisă. Pentru noi, românii, prezentul este un doliu»”.

În timpele Mircea Iorgulescu vorbea astfel, de la tribună, printre participanți, Paul Goma și Dorin Tudoran făceau să circule un manifest de solidaritate cu Dan Petrescu, care era semnat de scriitorii și artiștii, unii cu totul prestigioși, din întreaga Europă, și nu doar din Apus. La trei-patru zile după arestarea lui Dan Petrescu, 80 de scriitori români din exil și 30 de intelectuali din toată aria europeană (cuprinzând și Estul) au reacționat cu o unitate ce nu era, probabil, prevăzută de București. Se va fi crezut acolo, la nivelul unde s-a luat o astfel de hotărâre, în total contrasens istoric, că, alimențați cu știri senzationale sosind zi după

zi din țările cu regim comunist (despre unele se poate spune, cu „fast” regim comunist), occidentalii nu vor mai fi atenți la o mică arestare, undeva, în Iași izolați de restul lumii, și unde telefoanele atâtor intelectuali sunt pur și simplu tăiate. Socoteală, după cum vedem, total eronată. S-a ținut seama cu atât mai mult de această arestare cu cât ea e simbolică pentru contrapunctul istoric atât de evident. (...)

Monica Lovinescu, Pragul. Unde scurte V, București, Humanitas, 1995, p. 228-230

L-am visat ieri pe Ali care-i știa pe toți domitorii României, că-i spuneam: „Bine, hai, ține-mi o lecție, hai, pisează-mă, hai, plicitește-mă...” cu un zâmbet de dragoste pe buze.

Nina Cassian, Memoria ca zestre, Cartea a III-a, 1985-2005, București, Institutul Cultural Român, 2005, p. 91

Mai peste tot, lucrurile sunt în mișcare, numai la noi – nimic. În afara celor câțiva opoziționiști – cu toți arestați pe la domiciliile sau sub strictă supraveghere – toată lumea zace (asta e cuvântul) în așteptare. Ce așteptați? Păi, mai nou, Congresul! Să auzi și să nu crezi – românii își pun speranțele în cel

de-al XIV-lea Congres al PCR! Mai peste tot auzi zvonuri (spun și eu ce-mi „aduc” prietenii care mă mai vizitează) că „la Congres, se va schimba linia” sau chiar că „il vor schimba pe Ceaușescu”. Părearea mea e că, de atâtea mizerii și suferință, românii noștri au înnebunit de tot. Chiar nu-și dau seama că marionetele ce vor participa la Congres nu mai sunt în stare nici să schimbe un bec, după ce Ceaușescu sau „linia”? E de necrezut, dar nu sunt capabili să observe că acest partid e o simplă afacere de familie, iar a aștepta schimbări de la Ceaușescu înseamnă, de fapt, a pune cruce gândului oricăror schimbări, chiar și unora pur cosmetice.

Liviu Antonesei, Jurnal din anii ciumei: 1987-1989. Încercări de sociologie spontană, Iași, Polirom, 1995, p. 110-111

Așa cum mă așteptam – dar speram că n-or să îndrăznească mi-au făcut porcăria, dându-mi calificativul doi la „Secretul armeei... secrete!”. Desigur că am să protestez, am să-i șicanez cât am să pot, dar porcăria este făcută! Alexandru Tatos, Pagini de jurnal. Ediție alcătuită de Liana Molnar-Tatos, București, Editura Albatros, 1994, p. 544

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

Ei își exprimau „prin forme specifice, sentimentele de profundă dragoste și recunoștință”, ce anima tânără generație universitară a țării, față de tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu”.

Ziua Zairului la București

Cu ocazia Zilei naționale a Republicii Zair, a avut loc în Capitală o manifestare culturală organizată de Institutul Român pentru Relațiile Culturale cu Străinătatea, în cadrul căreia au fost prezentate impresii de călătorie din această țară. Au participat membri ai Ligii Române de Prietenie cu Popoarele din Asia și Africa, reprezentanți ai Ministerului Afacerilor Externe. A fost prezent și Makengo ma Kimboko, însărcinatul cu afaceri ad-interim al Republicii Zair în România.

Final de misiune

Nicolae Ceaușescu l-a primit pe Demetrio Boersner, ambasadorul Republicii Venezuela, cu ocazia încheierii misiunii sale în România. „În timpul întrevederii au fost evocate bunele relații existente între cele două țări, exprimându-se dorința dezvoltării în continuare a acestor raporturi, în interesul ambelor popoare, al cauzei păcii și colaborării internaționale.” În aceeași zi, Demetrio Boersner a oferit o recepție la care au participat membri ai conducerii Ministerului Afacerilor Externe, oameni de cultură și artă, ziariști, șefi de misiuni diplomatice acreditați în România.

Muzeul Militar Central – 75 de ani de existență

O altă adunare festivă a fost organizată cu ocazia împlinirii a 75 de ani de la înființarea Muzeului Militar Central. La fes-

tivitate au participat tovarășii Ion Coman, membru al CPEx, secretar al CC al PCR, general-colonel Vasile Milea, ministrul Apărării Naționale, Suzana Gădea, președintele Consiliului Culturii și Educației Socialiste. S-a adresat și o telegramă, în care se spunea: „Personalul Muzeului Militar Central, împreună cu toți participanții la această adunare festivă, își îndreaptă gândurile, cu

dragoste și nemărginită recunoștință, spre dumneavoastră, mult iubite și stimate tovarăse Nicolae Ceaușescu, ilustru conducător de partid și de țară. Erou între eroii neamului, ctitorul României socialiste moderne, personalitate proeminentă a lumii contemporane.” Cu ocazia sărbătoririi a 75 de ani, muzeul a fost decorat cu ordinul „Meritul Cultural” et. I.

Succese tehnologice

În vederea creșterii productivității și calității pieselor forjate de mari dimensiuni, în secția forjă a Întreprinderii „23 August” din Capitală a fost pus în funcțiune un nou ciocan matritor cu o capacitate de 40.000 kilograme-forță-metru. Utilajul, de înaltă complexitate tehnică, a fost executat în totalitate cu componente românești, realizate la Combinatul de Utilaj Greu lași și Întreprinderile „23 August” și de Mașini grele din București. Constructorii de mașini de la Întreprinderea „Metalotehnică” din Târgu-Mureș au raportat fabricarea mașinii textile cu nr. 100.000. Întreprinderea a realizat diverse mașini de cusut și tricotate. În 1989, nomenclatorul de producție al unității cuprindea peste 120 de tipodimensiuni de mașini textile.

Primele rezultate la sfeclă de zahăr

Într-o telegramă adresată șefului statului, Comitetul Județean Galați al PCR raporta că „oamenii muncii din agricultură” au înche-

iat recoltarea culturii de sfeclă de zahăr pe întreaga suprafață de 2.919 hectare, realizând o producție medie de 113.200 kg la hectar. Producția bună la sfeclă de zahăr confirmă – după cum scria în telegramă – „justețea politică partidului și statului nostru, realismul obiectivelor noii revoluții agrare, hărnicia și priceperea cu care acționează cooperatorii, mecanizatorii, toți lucrătorii ogoarelor”.

A doua navă-amiral lăsată la apă

Noi succese ale lucrătorilor de la Întreprinderea de Construcții Navale Constanta: Mineralierul „Cărbunestii” de 165.000 tdw, al doilea din seria navelor-amiral ale flotei românești, a plecat în probe pe mare. Nava a fost dotată în proporție de 99% cu echipamente de producție românească. „Prin aplicarea în premieră a unor noi tehnologii, a unor invenții și inovații de înaltă eficiență, valoarea totală a economiilor realizate la construcția acestei nave se ridică la peste un milion de lei.” Alexandra ZOTTA

NU AU ȘTIUT CĂ VOR FI EROI

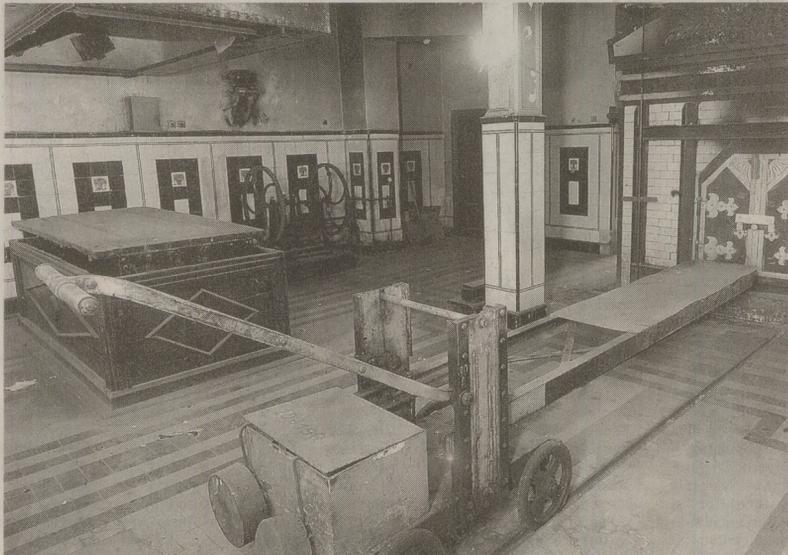
Incinerati pe „rugul” Revoluției

(Urmare din pag. 1)

Activitatea de incinerare de la Crematoriul „Cenușa” din Capitală a fost coordonată de colonelii PETR Moraru și Ion Baciu, din cadrul IGM.

Ardeți „trandafirii”!

În paralel cu anchetele procurorilor au mai existat și altele, efectuate prin mijloace specifice, în cadrul unor comisii parlamentare. Ulterior, concluziile comisiei conduse de senatorul Sergiu Nicolaescu au fost aduse la cunoștința opiniei publice în volumul „Cartea Revoluției Române”. Aici, cadavrelor furate și incinerate în secret le este dedicat un capitol special, „Operațiunea Trandafirul și Acțiunea Vama”. Capitolul în care se afirmă: „Având cunoștința de existența unui mare număr de victime apărute în noaptea de 17/18 prin aplicarea ordinului lui Ceaușescu de a trage în manifestații, Elena Ceaușescu împreună cu Emil Bobu și Tudor Postelnicu au dispus transportul unui număr de 40 de cadavre existente la Spitalul Județean Timiș la București, unde urmau a fi incinerate”. Acest plan a fost pus în aplicare într-un secret absolut. La începutul său, această acțiune criminală a avut un nume de-a dreptul poetic: „Operațiunea Trandafirul”. În această primă etapă, de la Spitalul Județean au fost ridicate registrele de internări, procesele-verbale de constatare a decesului și fișele de mișcare ale bolnavilor care, adunate în două colete, au fost predate colonelului Ghircoias. În noaptea de 17/18 decembrie, la ora 23:30, șeful autozotermei 21-TM-2701 de la Complexul de Creștere și Îngrijire a Porcilor din Timișoara a fost chemat la Miliția Județeană Timiș.

Crematoriul „Cenușa” din București, un loc sinistru de unde 43 de martiri timișoreni au dispărut fără urmă în decembrie 1989 FOTO: Constantin Duma/AGERPRES

În jurul orei 1:00, luminile din spital au fost stinse și, sub comanda locotenent colonelului Corpeoanu, cadavrele au început să fie depuse în autozoterma. „Operațiunea” s-a

„Vama” morților

Cea de-a doua etapă a acestei operațiuni sinistre a purtat numele de cod „Acțiunea Vama”. La ora 5:45, autozoterma de la „Complexul de Porci” a pornit spre București pe ruta Sibiu - Râmnicu Vâlcea - Pitești. Această primă etapă a sinistrei operațiuni urma să se încheie pe autostradă, la kilometrul 36, unde „ștafeta morții” urma să fie preluată de altcineva. Din acel moment s-a declanșat „Acțiunea Vama”. De ce s-o fi spus „Vama”? Din motive de conspirativitate? Ori poate pentru că execuțiilor ei din teren li s-a

incheiat la ora 5:00, oră până la care în mașină au fost încărcate 40 de cadavre, iar în morgă au mai rămas numai 16. Apoi, autozoterma, escortată de o „Dacie” a Miliției, înregistrată sub numărul 1-TM-236, a părăsit Spitalul Județean, unde luminile au fost reaprinsse, iar dispozitivul de apărare a fost reinstalat.

spus că mașina este încărcată cu diverse pachete sosite din străinătate, care trebuia să fie arse, pentru că ar fi conținut alimente expirate? Probabil că nu o să știm sigur niciodată. Acolo, la km 36 al autostrăzii, convoiul a fost preluat, conform ordinului dat de generalul Nuță, de o altă echipă de însoțitori, compusă din ofițeri ai Inspectoratului General al Miliției. Șeful acestei noi echipe a fost colonelul Baciu, care i-a avut în subordine pe lt. col. Petre Marin și mr. Dumitru Sorescu. Probabil că aceștia din urmă habar nu au avut ce fel de „colete” au dus la București. Să poate că totuși au bănuit câte ceva? Asta nu mai are acum nici o importanță. Important este doar că, peste ani, foștii ofițeri de Miliție, deveniți peste noapte polițiști, și-au văzut liniștiți de carieră. În timp s-au petrecut tot soiul de schimbări și preschimbări. Miliția a devenit Poliție, iar generalii de acolo au devenit chestori. Iar maiorul Sorescu a ajuns chiar chestor princ-

pal. Faptul că în Decembrie 1989 a condus morții Timișoarei pe drumul secret către crematoriul nu pare să-i fi stricat vreo dată somnul pe vremea când a condus Inspectoratului General al Poliției Române.

Apelul „Umbrelor”

În anii de după Revoluție au apărut diverse „legende” despre morții furati din Timișoara și incinerati în București. În decembrie 1989, familiile disperate, care-i căutau peste tot, li s-a spus de autoritățile comuniste că ei ar fi în viață, dar că au fugit din țară. Apoi, după ce opinia publică a început să afle câte ceva despre cadavrele incinerate în secret, s-a lansat altă poveste care spunea că ele ar fi aparținut unor agenți secreți trimiși de puterile străine să inițieze căderea regimului politic din țara noastră. Oricât de spectaculoasă ar fi fost aceste „legende”, scopul lansării lor spre opinia publică a fost unul singur: să

REVOLUȚIILE DE CATIFEA

Manifestație la Praga

Miroslav Stepan nu reușește să se mai calmeze. Omul are 45 de ani, e responsabil de partid pe orașul Praga și a urcat eșaloanele ierarhiei cu o viteză-record: în aprilie 1988 intră în Comitetul Central, iar peste patru luni ajunge în prezidiu. Ceva ne-maivăzut de la venirea comuniștilor la putere. Într-o primă etapă, Stepan este considerat drept omul lui Gorbiaciov. Fost responsabil al Uniunii Internaționale a Tineretului, Stepan a avut ocazia să meargă de repetate ori în URSS. Foarte repede însă își pierde aureola de reformator. Devorat fără îndoială de ambiție, acest bărbat tânăr, care ar fi fost poate tentat să preia ștefeta, face o gravă greșală cu prilejul manifestațiilor din ianuarie, conducând personal reprimarea. Numeroși martori i-au văzut în Piața Venceslas, orchestrând atacurile Poliției...

În această dimineață de vineri, Stepan nu izbuteste să se calmeze deloc, deoarece ministrul de Interne, Frantisek Kincel, partizan renumit al liniei dure, tocmai l-a anunțat că la începutul după-amiezii pleacă în week-end la Ostrava. Jakes urmează să plece și el, încât Stepan izbucnește în răs. „Suntem pe 17 noiembrie... și voi plecați cu toții în week-end! Nu vă e bine sau ce aveți? Tinerii urmează să manifesteze, iar la Praga nu mai rămâne nimeni! Și asta la o săptămână de la căderea Zidului!”. Stepan nu are nici un chef să plătească singur oalele sparte în cazul producerii unor incidente. Kincel îl liniștește: viceministrul de Interne, responsabil al STB (Poliția secretă), generalul Alois Lorenc rămâne în oraș. Și apoi, oricum, manifestația este autorizată...

Încă o aniversare, încă o manifestație. Praga comemorează astăzi asasinarea de naziști a lui Jan Opletal, petrecută în urmă cu cincizeci de ani. Tânărul, care era student la Medicină, fusese ucis pe când defila în semn de protest împotriva ocupantului german. De la eliberare încocoare, o manifestație oficială aducea în fiecare an un omagiu sacrificiului acestui student căzut victimă celui de-al III-lea Reich. Profesori universitari în ținută de gală și studenți încadrați de membrii Tineretului Socialist defilau la aceeași dată a fiecărui an, de la Albertov, sediul Facultății de Medicină, și până în Strada Opletal, situată nu departe de Piața Venceslas.

Anul acesta, manifestația prezintă anumite riscuri, desigur, dar Puterea

nu o poate interzice într-un mod decent fără să-și recunoască astfel public temererea de a nu putea controla evenimentele. În schimb, conducerea de partid a hotărât să modifice traseul obișnuit: în loc să-și încheie marșul în centrul orașului, cortegiul ar urma de data asta să se imprăștie la Mausoleul Vyschrad, un loc simbolic, situat pe o colină din sudul orașului, unde sunt înmormântate numeroase personalități che. Vrand să-i incite pe studenți să părăsească Praga, în vederea unui week-end prelungit, autoritățile au decretat - pentru întâia oară - data de 17 noiembrie drept zi de sărbătoare.

Tineretul Comunist a cerut să organizeze manifestația cu un colectiv independent de studenți, reprezentând diverse facultăți. Acest Tineret Comunist este neastămpărat și agitat. Ziarul lui, Mlada Fonta, a fost singurul din întreaga presă comunistă care a anunțat căderea Zidului Berlinului încă din 10 noiembrie, printr-un egiptu simbol al divizării Europei, de-a lungul căruia au murit numeroși oameni, a căzut acum pentru ca oamenii continentului nostru, atât cei din Est, cât și cei din Vest, să nu mai poată fi împiedicați să învețe a trăi laolaltă, după ani și ani de învecinare tăcută.

Petr Uhl nu se duce la manifestație. De la sfârșitul anului precedent, el a înființat prima agenție de presă independentă din Europa de Vest, VIA, și împreună cu alți câțiva polonezi, unguri și sovietici, încearcă să pună în circulație informațiile cenzurate de presa oficială. Polonezii și ungurii nu mai au deloc nevoie de așa ceva, dar agenția a permis, cu toate acestea, consolidarea legăturilor deja existente dintre acești militanți neobosiți. Ca un bun redactor-șef, Uhl trimite pe teren reporterii de încredere: soția și fiul său, Pavel, în vârstă de 14 ani, care trebuia să-l sune cu regularitate pentru a-i transmite informații. Nimeni nu știe că Dubcek, care sosise la Praga să asiste la miting, fusese arestat, interogată preț de trei ceasuri și apoi condus înapoi la Bratislava.

Către ora 16, cortegiul pornește din Albertov. Sunt mulți participanți. În același moment, Milos Jakes își părăsește biroul și, înainte de-a pleca la țară, trece pe la confortabila sa vilă din Praga, pentru a sărbători aniversarea nepoatei sale, care locuiește cu el și care împlineste astăzi 20 de ani.

(Continuare în pag. a IV-a)

România-Danemarca: 3-1. Tricolorii merg din nou la Mondiale!

(Urmare din pag. 1)

Zi nefastă

11 octombrie 1989. Copenhaga, Stadionul „Idraetspark”. 45.000 de danezi în tribune. Jos, pe teren, la fluierul arbitrilor francez Claude Bouillet, România se prezintă în următoarea alcătuire: Lung - Iovan, Rednic, Andone, Klein - Sabău, G. Popescu, Rotariu, Mateuț - Cămătaru, Hagî. De partea cealaltă, Sepp Piontek alinaiază o garnitură la fel de valoroasă: Peter Schmeichel - John Sivebaek, Lars Olsen, Ivan Nielsen, Jan Heintze - John Jensen, Kent Nielsen, Michael Laudrup, Jan Bartram, Flemming Povlsen - Brian Laudrup, John Larsen. Danezii încep tare, iar Kent Nielsen deschide scorul încă din minutul 4. „Tricolorii” sunt în corzi, nu reușesc să-și facă deloc jocul, iar nordicii își măresc avantajul: gol Brian Laudrup în minutul 27. Catastrofă totală, mai ales că în minutul 84 Povlsen face 3-0 pentru Danemarca. România termină meciul în genunchi, iar două minute mai târziu Rednic vede cartonașul roșu. În țară, după o ședință fulger, Nicolae și Elena Ceaușescu împreună cu acoliții lor ajung la concluzia că Steaua și Dinamo, cluburile care dădeau cei mai mulți dintre jucătorii echipei naționale, trebuie desființate! Nu s-a ajuns până într-această „tricolorii” revansându-se cu vârf și îndesat în meciul retur, de la București.

Final fericit

Miercuri, 15 noiembrie 1989, Stadionul „Steaua”, ora 14:00. 30.000 de români fierb în tribune în așteptarea marelui meci cu Danemarca, iar alte milioane stau ca pe ace în fața televizorilor. Naționala României are nevoie de victorie pentru a merge din nou, după o pauză de 20 de ani, la un Campionat Mondial. Emeric Ienei anunță titularii: Lung - Daň Petrescu, Iovan Andone, Ștefan Iovan, Iosif Rotariu - Iovan Ovidiu Sabău, Gheorghe Popescu, Dănuț Lupu, Gheorghe Hagî - Marius Lăcătuș, Gavril Pele Balint. În aceeași alcătuire ca în meciul de la Copenhaga, Danemarca pornește iarăși în trombă, iar Flemming Povlsen deschide scorul. Este minutul 6, este 1-0 pentru nordici, iar „tricolorii” par să fi pierdut încă o calificare la potou. Numai că Balint sună deșteptare. Reia în plasă, din apropiere, o minge deviată cu capul de Lăcătuș, iar din minutul 25 România revine în cărțile calificării. O oră și un pic, atât timp mai au la dispoziție elevii lui Ienei să înscrie și golul al doilea. Lui Sabău nu-i place să se joace însă cu răbdarea milioanele de suporteri ai echipei naționale, iar în minutul 37 îl învinge și el pe Schmeichel. E 2-1 pentru România, scor la care suntem calificați la Campionatul Mondial! Danezii sunt dărâmați, iar în minutul 60 Balint face 3-1. Nimic nu se mai poate întâmpla, chiar dacă un minut mai târziu Hagî își lasă echipa în inferioritate. România controlează jocul, iar în tribune se aprind tortele fericirii. Echipa națională de fotbal a României este între cele mai bune 24 de echipe ale lumii.

Ajutor de la Valentin Ceaușescu

„Mulți au pus echipa națională la zid după ce am pierdut la Copenhaga cu 3-0. Au existat multe ședințe, cu așa-zisi cunosători ai fotbalului, care au comentat acel rezultat în fel și chip. Evident că Nicolae Ceaușescu a tunat și a fulgerat, s-a pus chiar și problema excluderii din lot a mai multor jucători. Însă eu am cerut liniște, iar fiul președintelui, Valentin Ceaușescu, a fost alături de noi, ne-a ajutat să ne pregătim așa cum ne doream. I-am spus că putem obține calificarea la București, ceea ce s-a și întâmplat în cele din urmă. În săptămâna de după victoria cu Danemarca, să

teții laude din toate părțile, eram cocoloșiți de toată lumea. Partidul era bucuros și bineînțeles că am fost invitați de Ceaușescu la un fel de dineu oficial. Jucătorii lui fost extraordinari, dar atunci exista o foarte mare unitate la echipa națională. Fotbaliștii de la Steaua și Dinamo, care erau mari rivali în campionat, erau foarte buni prieteni unii cu alții, când veneau la echipa națională formau o adevărată familie. Țin minte că a fost o bucurie generală, dar nici n-avea cum să fie altfel, cât timp ne calificasem din nou la un Campionat Mondial după o pauză de 20 de ani”, și-a amintit antrenorul Emeric Ienei.

Petrecere până în zori

Calificarea la Campionatul Mondial din Italia a fost sărbătorită de jucătorii și de staff-ul tehnic al naționalei, din care mai făcea parte și Cornel Drăgușin, până în zorii zilei următoare. „De acele momente imi voi aminti cu deosebită plăcere toate viața, fiindcă nu sunt mulți cei care se pot lăuda că au marcat două goluri într-un meci de calificare decisiv. Personal, am avut și șansă, am profitat la maximum de faptul că titularul de drept pe postul de atacant, Cămătaru, nu a putut juca în acel meci, fiind accidentat, iar Răducioiu, și el o soluție la acea vreme, nu era în cea mai bună formă. Pentru mine chiar a fost ceva inedit să joc atacant, pentru că la Steaua evoluam mijlocăș sau extremă. A fost un meci perfect pentru noi și chiar și după ce am primit acel gol rapid am crezut la fel de mult că vom câștiga și ne vom califica. Aveam însă o echipă foarte bună atunci, drept dovadă că după Revoluție ne-am transferat cu toții numai la echipe din campionate puternice ale Europei”, a rememorat Gabi Balint.

Cât a durat această stare de euforie generală ne-a spus tot Balint. „Am petrecut o noapte întreagă, mai întâi în clubul care funcționa la stadionul Steaua, după care la restaurantul Melody, acolo unde sărbătoream de altfel fiecare succes. Țin minte că am golit câteva pahare bune de șampanie și mă ametisem puțin, iar a doua zi dimineață, când a trebuit să mă duc la o înregistrare la TVR, nu prea eram în apele mele, mă simțeam foarte obosit. Am fost la o emisiune, se numea «De strajă patriei», care urma să fie difuzată duminică dimineață, și cum pe atunci nu existau promptere, mi-a fost destul de greu să citesc de pe cartonașele acelea”. Tot Balint a dezvăluit și cum au fost recompensați jucătorii pentru performanța reușită. „Nu mai rețin câți bani am primit, oricum nu contau banii pentru mine atunci, dar mi-amintesc că, fiecare dintre noi, s-a ales cu câte un video, aparate care erau la mare căutare atunci. Nimeni nu era însă foarte interesat de câștig, pentru noi conta mai mult ceea ce reușisem să facem, banii erau pe planul doi”.

Marius MIHALCEA

România - Danemarca 3-1
Stadion: Steaua
Spectatori: 30.000
Arbitru: Tulio Lanese (Italia)
 România: Lung - D. Petrescu, and one, Iovan, Rotariu - Sabău, G. Popescu, Lupu, Hagî - Lăcătuș ('76 Mateuț), Balint ('86 Ungureanu).
 Antrenor: Emeric Ienei
 Danemarca: Schmeichel - Sivebaek ('73 Elstrup), L. Olsen, I. Nielsen, K. Nielsen - M. Laudrup, Bartram, Jensen, Lerby - Povlsen, B. Laudrup. Antrenor: Sepp Piontek

Clasament final, grupa 1

1. ROMÂNIA	6	4	1	1	10-5	9p
2. Danemarca	6	3	2	1	15-6	8p
3. Grecia	6	1	2	3	3-15	4p
4. Bulgaria	6	1	1	4	6-8	3p

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI
 O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri, numai cu **JURNALUL NAȚIONAL** *10,9 LEI*

CEL MAI CITT ZIAR DE CALITATE

www.jurnalul.ro

Cărțile se distribuie la chioscuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

REVOLUȚIILE DE CATIFEA

Manifestație la Praga

(Urmare din pag. III)

Manifestația nu pare să-l îngrijoreze deloc. Studentii, cărora li s-au alăturat mulți alți tineri și oameni necunoscuți, ajung către ora 17 lângă biserica română de la Vysehrad. Sloganurile capătă o turnură mai politică: „Libertate!”, „Alegeri libere!”, „Afară cu Jakes!”, „Să se termine cu monopolul PCC!”, „Unul dintre liderii studenților, Martin Klima, lansează un apel la luptă pentru libertate. „Nu vrem să devenim specialiști cu diplomă și cu conștiința zdorită!”. Nici organizatorii și nici forțele de ordine nu reacționează. Trece astfel o oră. Manifestația, ca un corp neputincios, lasă impresia că nu știe prea bine ce ar putea face cu ea însăși. La ora 18 se înalță voci care propun să se merge spre Piața Venceslas. Nimeni nu se opune. Multimea coboară atunci de pe colina scundă, o apucă de-a lungul a două minuscule subterane, prin care se poate trece pe sub căile ferate, apoi urmează malul drept al Vitavei. Nu i se poartă în cale nici un cordon de polițiști.

Generalul Lorenc îl sună pe Jakes ca să-l liniștească: totul e în regulă. Secretarul general îi confirmă intenția de a pleca la țară în jurul orei 20. Lorenc îi mai telefonează și lui Stepan ca să-l pună la curent cu noul traseu al manifestației, ce va trece nu departe de Ambasada RDG pentru a ajunge în Piața Venceslas. Stepan nu înțelege prea bine, dar fiind că între Vysehrad și centrul orașului există destule posibilități de a opri cortegiul, și-i propune șefului STB să-i dea o mână de ajutor, dar Lorenc îi refuză oferta, numărul doi în ierarhia KGB, și urmărește evoluția evenimentelor indeaproape.

Multimea crește neîntrerupt. Ca într-o mișcare perpetuă, din tramvaiele blocate coboară pasageri, cărora li se alătură locatarii imobilelor din drum, și toți îi îngroașă intruna rândurile. În fața domiciliului lui Havel, câteva mii de persoane îl aclamă. Dramaturgul însă nu se află la Praga, ci se odihnește la Hradceck. Ceva mai încolo, manifestații părăsesc chejurile și o apucă pe Narodni, Bulevardul Național, una dintre cele mai mari artere ale orașului, care duce la Piața Venceslas. De-a lungul acestuia, demonstrații sunt aplaudate de artiști și salariații Teatrului Național, ca și de chelnerii și clienții cafenelei Klaster. Din balconul clădirii în care se află Uniunea Scriitorilor – organizație cum nu se poate mai oficială – vin, de asemenea, semne încurajatoare. Multimea începe să nutrească visuri, fără să simtă frigul brutal ce se abătuse peste Praga: orașul și-a îmbrăcat hainele libertății. Cu toate acestea, înaintarea manifestațiilor – al căror număr ajunsese acum la cincizeci de mii, după ce la plecare fusese de șase mii – este stăvilită de un baraj de polițiști din trupele antiteroriste, dotați cu câști și cu scuturi.

John MacGregor nu izbuteste să-și revină. De trei ani de zile, de când se afla în post la Praga, ca prim-secretar al Ambasadei Marii Britanii, nu mai văzuse așa ceva! Faptul că doamnele de la vestiarul Teatrului Național strigă în stradă sloganuri ostile la adresa statului, cu riscul de a-și pierde slujba, îl impresionează profund. Peste praghezi de obicei atât de raționali suflă acum un vânt de „descreierare”. Dar diplomatul trebuie să o șteargă

SUGESTII, SESIZĂRI, RECLAMAȚII

Încălcarea dreptului de comunicare

Pe vară, obținând un apartament repartizat familiei mele, am solicitat să mi se mute telefonul la noul domiciliu – ne scrie cefieristul Eugen Constantinescu din Brăila, Str. Dorobanților nr. 78, bl. C1, sc. A, ap. 16 – dar, în loc de răspuns la cererea trimisă, primesc o somație prin care, spre totală mea nemulțumire, mi se cere să achit urgent 945 lei drept contravaloarea aparatelor telefonice nepredate, cică, în urma desființării postului 33861, plus 230 lei costul abonamentului pe

grabnic. În vederea plecării sale din Praga, care urmează să aibă loc peste câteva zile, MacGregor organizează un dîneu de despărțire, la care-i invitase pe principalii disidenți. În decursul acestor trei ani, MacGregor îi primise de multe ori în vila sa și le organizase întâlniri cu înalți funcționari sau cu miniștri britanici.

Majoritatea oaspeților lui MacGregor și ai soției sale a părăsit și ea manifestația înainte de ora 20. La dîneu participă Petr Uhl, Anna Sabatova, Jiri Dienstbier, Sas Vondra și alți câțiva. Discuția se poartă în jurul manifestației și al consecințelor ei. Fiecare încearcă să ghicească, cu oarecare succes, cine va fi reformatorul în stare să-l înlocuiască pe Jakes, al cărui viitor pare serios compromis. John MacGregor aruncă o vorbă sub formă de butadă: „Poate că veți ajunge miniștri...”. Toată lumea se distrează fără nici o rețineră, deoarece nici unul dintre cei aflați în jurul mesei nu își închipuie un asemenea destin. Spre ora 22, în cameră năvălește, cu suflul la gură și ușor rânit, corespondentul cotidianului britanic Independent, care le relatează într-o manieră proprie infrunțările de pe Narodni: „Am impresia că era o vânătoare după ziaristi străini. Eram trei sute sau patru pe o ladă cu nisip, ceva mai sus, și ne-au atacat. Ne-am arătat legitimațiile, acreditările, am spus cum ne cheamă, dar ne-au bătut... Vânătoare după ziaristi, pe cineasta mea!...” Auzind povestea, Uhl râde și-i întreabă: „Sper că măcar n-au dat și în chei”. Nimeni dintre cei aflați în vila lui MacGregor nu înțelege pe loc importanța evenimentelor petrecute.

Pe Narodni, manifestații și polițiști antiteroristi stau față în față preț de o oră și mai bine. Unii așteaptă, iar ceilalți cântă „We shall overcome”, de Bob Dylan. O uriașă banderolă desfășurată rezumă starea de spirit a multimi: „Nu vrem violență!” Nu are loc, de altfel, nici o provocare la adresa forțelor de ordine, care nici măcar nu sunt insultate, și singurele obiecte ce li se aruncă sunt niște flori. Observatorii și pun întrebări în legătură cu prezența alături de polițiști a unor oameni cu berete roșii pe cap: parașutiști. Tot pentru prima oară se pot vedea și câini. Din pricina entuziasmului, nimeni nu bagă de seamă că forțele de ordine au închis complet perimetrul, nemaiăsându-le manifestațiilor nici o ieșire.

Cu puțin după ora 20:30, în urma a două somații, polițiștii atacă cu o violență extremă. Toți martorii observă brutalitatea beretelor roșii, care se înversunează asupra celor căzuți la pământ, lovindu-i cu piccioarele. O comisie medicală independentă va înregistra peste cinci sute nouăzeci și doi de răniți, dintre care douăzeci și opt cu fracturi și cincizeci și șase cu comotii cerebrale. Aceeași comisie va contabiliza printre răniți două sute douăzeci și șase de studenți, cincizeci și șapte de liceeni și trei elevi de școală primară. O ziaristă de la Chicago Tribune, lovită în cap, va avea nevoie de cincisprezece puncte de sutură, un cameraman de la NBC e transportat la un spital din Frankfurt, iar doi ziaristi americani și un fotograf olandez sunt și ei spitalizați.

Christian Duplan, Vincent Giret, Viata în roșu. Nesupusii. Varsovia, Praga, Budapesta, București, vol. IV, București, Editura Nemira, 2000, p. 193-198

AICI RADIO EUROPA LIBERĂ!

Țara rafturilor goale

Atunci când se pregăteau vizite ale lui Ceaușescu în unitățile alimentare, rafturile magazinelor erau urgent aprovizionate. „Minunea” nu dura decât până după plecarea „conducătorului iubit” FOTO: Arhivele Naționale

În noiembrie 1989 Radio Europa Liberă a difuzat scrisoarea lui Maftiei Gheorghe, un brașovean care cerea suplimentarea aprovizionării cu produse alimentare, rațiile alocate la spre sfârșitul anului fiind mult prea mici pentru a asigura necesitățile de hrană ale populației.

„Președintele Ceaușescu este foarte preocupat în ultima vreme de situația alimentară din țară. Motivele cele mai evidente ale acestei griji subită pentru nivelul de trai al populației, și mai ales pentru nivelul ei alimentară, sunt două: evenimentele din alte țări comuniste, care au culminat în ultimele zile cu demontarea, practic, a frontierei inter-germane și a sistemului, așa cum l-am cunoscut până acum în acea țară și faptul că situația alimentară din România s-a deteriorat în așa hal, încât ea apare ca o adevărată calamitate. Știința din 17 octombrie publică o fotografie din care se vede clar că „Departamentul Potemkiniaidelor” nu a găsit suficientă marfă de data aceasta, nici măcar ca să umple rafturile pentru vizita fiului celui mai iubit. Sau, să le fi vrut oare goale, rafturile, chiar Nicolae Ceaușescu, în pregătirea discursului de la conferința de partid a Municipiului București, pentru a putea da vina, cum a făcut-o pe consiliile populare? Nu întâmplător, deci, încep astăzi cu o scrisoare adresată Comitetului Central al Partidului Comunist Român, în care dl. Maftie Gheorghe din Brașov, Strada Hărmanului, nr. 32, revine la scrisoarea sa din 13.02.1989, adresată aceluiași Ceaușescu, în rugămintea de a suplimenta din fondul centralizat al statului rația de ulei comestibil cu 250 de grame.

Nu redau textul integral al scrisorii dlui Maftie Gheorghe, din Brașov, evident, din lipsă de spațiu. Mai cu seamă că dl. Gheorghe ne-a trimis și o a doua scrisoare, de data aceasta din Ungaria, unde a fost zgonit, e limpede, de condițiile politice și economice din România. O a doua scrisoare, adresată tot Comitetului Central al Partidului Comunist Român.

Către Comitetul Central al Partidului Comunist Român

Subsemnatul Maftie Gheorghe, domiciliat în Brașov, Str. Hărmanului nr. 21, bl. 31, sc. F, ap. 8, revin la adresa mea către d-voastră, din 13.02.1989, R. 2567 cu rugămintea de a suplimenta din fondul centralizat al statului rația de ulei comestibil cu 250 gr. Solicit aceasta deoarece pe luna iulie s-a redus rația lunară pentru o persoană de la 3/4 l ulei la 1/2 l ulei și nu satisfac astfel nevoile prezente în alimentație 500: 30 = 16 gr. Rația de ulei s-a redus în fiecare an astfel în medie: în anul 1987 = 1,5 l, în 1988 de aproape un litru, pe primele 6 luni din 1989 a fost de 3/4 din litru, iar pe iulie abia numai 1/2 l, adică 15 mililitri zilnic.

Presupun că din gramajul privind „rația zilnică”, nu rezultă 3.200 de calorii deoarece cantitățile de proteine, glucide, lipide sunt foarte mici. Citez din programul directivă al Congresului al XIV-lea al PCR după cum este cunoscut, în ce privește „alimentația, cu nivelul atins de circa 3.200 de calorii zilnice pe locuitor”.

Desigur, ceea ce am solicitat eu în adresa din 13.02.1989 a fost tocmai această „menținere și consolidare a consumului realizat”, adică să nu se mai

micșoreze ca în situația de față de 3/4 la 1/2 rația de ulei, adică asigurarea unui «minim garantat» care să ne asigure într-o oarecare măsură ziua de mâine.

Sper să mă înțelegeți că 5 ouă pe lună reprezintă o cantitate foarte mică, practic anul acesta nu am gustat cu, căutând astfel să asigur cât de cât necesarul copiilor. Dacă în alți ani în lunile de vară, pe lângă rație, mai apărea ici-colo câte-o coadă lungă în care se vindeau ouă la liber câte 10 ouă de persoană, anul acesta nimic. Au dispărut în totalitate tacămurile (aripioare, scurcari și capete de pui) copitele de porc, ciolane lipsite de carne etc., produse din care puteai totuși prepara măcar o ciorbă. Ciorba care are măcar un os cu măduvă este foarte slabă, nu face doi bani.

În încheierea lucrărilor Conferinței Naționale din dec. 1987: tov. Nicolae Ceaușescu spunea: «Urmează să tăiem anul viitor un milion de bovine... cu 300 de mii mai mult... 7,5 milioane de porcine, să asigurăm de fiecare locuitor 15 kg carne de pasăre». Deci numai cu 7,4 milioane de porci, ar fi revenit câte un porc de familie (presupun că în țară avem mai puțin de 7,5 milioane de familii) la aceasta se mai adaugă încă circa 5 milioane de porci care se taie în gospodăriile populației (7,5+5=12 milioane de porci: la 23 milioane de locuitori) la aceasta se mai daugă un număr de circa 9 milioane de oi și numărul nelimitat de păsări care se cresc în gospodăriile populației. Mă gândesc că dumneavoastră când ați luat în calcul nivelul «atins de trai» de 3200 de calorii, ați prins aceste cifre sau poate aveți în vedere propriul dumneavoastră un sistem de aprovizionare care diferă de al nostru. Fiind mai consistent, mai substanțial, mai hrănitor. Desigur și dumneavoastră sunteți tot om și trebuie să vă hrăniți cu alimente ca și noi. Imi amintesc de asemenea cu ani în urmă când, referindu-se la consumul de alimente cereale de 170 de kg pe locuitor, tov. Nicolae Ceaușescu spunea: «E timpul să transformăm aceste produse în proteine» (citad din memorie).

E vizibil, din toate aceste bunătăți promise de tov. Ceaușescu la Conferința națională, noi nu beneficiem decât de 1/2 kg carne de pasăre + porc + vită, adică 16,6 grame carne zilnic, ceea ce este extrem de puțin.

Doresc astfel să precizez că nu e vorba de menținerea și consolidarea consumului realizat, creșterea lui rațională și de diminuarea drastică, sistematică a de, față de perioada 1960-1975 așa precum v-am scris în scrisoarea precedentă. Acum se pune problema suplimentării de către d-voastră măcar cu 250 de ml de ulei lunar pentru o persoană, nicidecum asigurarea a cel puțin 15 kg carne de pasăre (1.300 kg carne lunar).

O dovadă mai concludentă, mai faptică decât această renunțare la hrană nici că se poate mai mare și anume să ne multumim cu 33 g de zahăr, 25 ml ulei, 15 g carne, combinată cu 1/6 ouă etc. Conform tabelului din pagina 1 – deci măcar acest minim să ne rămână, să știm că vom primi în fiecare lună 3/4 l ulei.

Vă rog să mă credeți că sunt sincer și imi este de-a dreptul groază să mă adresez d-voastră cu citate din operele lui Marx și Engels referitoare la alimentație, însă atâta timp cât ne conducem după această învățătură nu putem neglija asemenea adevăruri.

Arhiva Open Society (Budapesta), Institutul de Cercetare al Radio Europa Liberă, secția română

ROMÂNIA ÎN PRESA INTERNAȚIONALĂ

URSS: Atac la Ceaușescu și încurajare pentru reformele celorlalți aliați

Guetta Bernard scria în cotidianul *Le Monde* la jumătatea lunii noiembrie 1989 despre presiunile exercitate în media internațională asupra conducătorului RSR.

„Nimic nu este veșnic”, a declarat vineri, 17 noiembrie, domnul Șevarnadze în fața Sovietului Suprem, și probabil că această declarație i-a provocat insomniile domnului Ceaușescu. Dacă ministrul de Externe sovietic a avut în vedere ordinea europeană rezultată după cel de-al Doilea Război Mondial, *Izvestia* a publicat în aceeași zi, sub titlul „Perspectivă luminoasă, sarcini glorioase”, un veritabil atac contra dictatorului român.

După ce a relatat sobre faptul că „în preajma celui de-al XIV-lea Congres al Partidului Comunist Român (...), presa publică telegamele oamenilor muncii”, organul oficial al guvernului sovietic citează, fără comentarii, dar cu o ascuțită ironie, unele dintre aceste texte: „Mult iubite și stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu”, citim în *Izvestia*, „în atmosfera de puternic avânt spiritual în care oamenii muncii și întregul popor, întâmpinând marea congrese a comunistilor români, primitivitate, stimate tovarășe secretar general Nicolae Ceaușescu, erou între eroi, miner de onoare al țării, să vă raportăm că cei 110 mineri ai brigăzii numărul patru de la mina Petrița (...) și-au îndeplinit și depășit planul cincinal”. Și *Izvestia* continuă pe un sfert de pagină, cu „conducătorul luminat al națiunii”, „constructor genial al României socialiste”, „măreața activitate revoluționară” sau „epoca Ceaușescu marcată de realizări mărețe care vor dăinui peste secole”.

Dacă *Izvestia* nu spune că „realizările” au distrus practic tot Bucureștiul și au făcut ravagii în satele din Transilvania, menționează în schimb că „nu mai este pentru nimeni un secret faptul că decizia rambursării integrale a datoriei externe a însemnat rafturi goale în magazinele alimentare și economii drastice la încălzirea locuințelor”. „Nu este exclus”, conchide *Izvestia*, „ca la Congres să se analizeze și situația din celelalte țări socialiste (...) strălucitul tovarăș Nicolae Ceaușescu” subliniind în cursul ultimului plen al PCR că „se manifestă unele greșeli care merg în direcții de dreapta și reformiste”.

În schimb, în Cehoslovacia, presiunile discrete în contextul evoluției generale a blocului socialist, dau primele rezultate. Chiar în timp ce studenții cehi care defilau strigând „În RGD s-a putut!” erau ciontari, dar cu o ascuțită ironie, unele dintre aceste texte: „Mult iubite și stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu”, citim în *Izvestia*, „în atmosfera de puternic avânt spiritual în care oamenii muncii și întregul popor, întâmpinând marea congrese a comunistilor români, primitivitate, stimate tovarășe secretar general Nicolae Ceaușescu, erou între eroi, miner de onoare al țării, să vă raportăm că cei 110 mineri ai brigăzii numărul patru de la mina Petrița (...) și-au îndeplinit și depășit planul cincinal”. Și *Izvestia* continuă pe un sfert de pagină, cu „conducătorul luminat al națiunii”, „constructor genial al României socialiste”, „măreața activitate revoluționară” sau „epoca Ceaușescu marcată de realizări mărețe care vor dăinui peste secole”.

Praga să acționeze la fel – opinie care nu a fost deloc contestată de domnul Șevarnadze, care a explicat în fața deputaților sovietici că „procesul care are loc în țările est-europene este logic și justificat din punct de vedere istoric”.

După ce a felicitat noua direcție a Germaniei de Est pentru „pași îndrăzneți și inovatori” care sunt „în interesul socialismului, al aliaților Pactului de la Varșovia și al întregii Europe”, domnul Șevarnadze a urât succes guvernului Mazowiecki constatând că de la formarea acestui guvern tensiunile au scăzut în Polonia.

Omagii și pentru schimbările din Bulgaria, dar, dacă „nimic nu este veșnic” și dacă realitățile din Europa firește că se vor schimba, Șevarnadze a insistat îndelung asupra faptului că „nimeni nu are dreptul să schimbe unilateral realitatea a două state germane, a două alianțe politico-militare și a frontierelor stabilite după război și consfințite de acte juridice internaționale”.

Asta a spus cuvânt cu cuvânt și Gorbaciov în fața parlamentelor reunite francez și vest-german. Adică, dacă democratizarea Europei Centrale nu este considerată ca fiind contrară intereselor URSS, orice evoluție negociată a echilibrului strategic european ar putea să fie considerată astfel. Important la summit-ul de la Malta, a explicat Șevarnadze, este „impulsul veritabil care va fi dat pentru căutarea de soluții reciproc acceptabile”.

anunțuri

VĂNZĂRI

Apartment două camere decodate, dependințe sau împreună cu alt apartament cu două camere mari, hol mare, cameră de serviciu, dependințe bogate, alăturate la același etaj, poziție superbă, ultracentral (Piața Kogălniceanu), mobilă diversă. Vând drujbă 4 A, motor Wartburg 355-45 CP, noi, și motoretă Mobra. Aștept provincia.

Videorecorder Casio, boxe, benzi, prelată Dacia, becuri halogen, antenă auto, autotransformator, ventilator, stabilizator, patine.

Videocasete sigilate, bibliotecă Stejarul, cojoc damă, Cumpăr Zill. BMW 2002 (Diesel), boxe 110 W, rochie albă unicat, costum blue jeans 42-44. Cumpăr Renault 4.

Cass Deck Pioneer CT 720, 3 motoare direct drive, autoreverse, nou.

Cumpăr Home computer: Spectrum, Spectrum plus.

Cumpăr televizor color nou, preferabil Telecolor.

Cumpăr urgent motor Diesel nou tip Cămpulung.

Cumpăr plafonieră Galle, vază Galle, veioză Galle, Daum-Nancy sau Montesy.

Cumpăr mașină tricatat Veritas sau cu cartela.

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU

Caut educatoare, învățătoare, profesora pensionară pentru îngrijire preșcolară 6 ani, zona Matei Ambrozie (Fizicienilor).

Familie ingineri caută persoană pentru îngrijire copil cu deficiențe psihomotorii.

Căutăm femeie supraveghere copil, zona Dorobanți.

Caut persoana supraveghere două fetițe, câteva ore zilnic, cunoscătoare limba franceză.

trum, Spectrum plus.

Caut educatoare, învățătoare, profesora pensionară pentru îngrijire preșcolară 6 ani, zona Matei Ambrozie (Fizicienilor).

Familie ingineri caută persoană pentru îngrijire copil cu deficiențe psihomotorii.

Căutăm femeie supraveghere copil, zona Dorobanți.

Caut persoana supraveghere două fetițe, câteva ore zilnic, cunoscătoare limba franceză.

trum, Spectrum plus.

Caut educatoare, învățătoare, profesora pensionară pentru îngrijire preșcolară 6 ani, zona Matei Ambrozie (Fizicienilor).

Familie ingineri caută persoană pentru îngrijire copil cu deficiențe psihomotorii.

Căutăm femeie supraveghere copil, zona Dorobanți.

Caut persoana supraveghere două fetițe, câteva ore zilnic, cunoscătoare limba franceză.

trum, Spectrum plus.

Caut educatoare, învățătoare, profesora pensionară pentru îngrijire preșcolară 6 ani, zona Matei Ambrozie (Fizicienilor).

Familie ingineri caută persoană pentru îngrijire copil cu deficiențe psihomotorii.

Căutăm femeie supraveghere copil, zona Dorobanți.

Caut persoana supraveghere două fetițe, câteva ore zilnic, cunoscătoare limba franceză.

trum, Spectrum plus.

Caut educatoare, învățătoare, profesora pensionară pentru îngrijire preșcolară 6 ani, zona Matei Ambrozie (Fizicienilor).

Familie ingineri caută persoană pentru îngrijire copil cu deficiențe psihomotorii.

Căutăm femeie supraveghere copil, zona Dorobanți.

Caut persoana supraveghere două fetițe, câteva ore zilnic, cunoscătoare limba franceză.

trum, Spectrum plus.

Caut educatoare, învățătoare, profesora pensionară pentru îngrijire preșcolară 6 ani, zona Matei Ambrozie (Fizicienilor).

Familie ingineri caută persoană pentru îngrijire copil cu deficiențe psihomotorii.

Căutăm femeie supraveghere copil, zona Dorobanți.

Caut persoana supraveghere două fetițe, câteva ore zilnic, cunoscătoare limba franceză.

trum, Spectrum plus.

Caut educatoare, învățătoare, profesora pensionară pentru îngrijire preșcolară 6 ani, zona Matei Ambrozie (Fizicienilor).

Familie ingineri caută persoană pentru îngrijire copil cu deficiențe psihomotorii.

Căutăm femeie supraveghere copil, zona Dorobanți.

Caut persoana supraveghere două fetițe, câteva ore zilnic, cunoscătoare limba franceză.

trum, Spectrum plus.

Caut educatoare, învățătoare, profesora pensionară pentru îngrijire preșcolară 6 ani, zona Matei Ambrozie (Fizicienilor).

Familie ingineri caută persoană pentru îngrijire copil cu deficiențe psihomotorii.

Căutăm femeie supraveghere copil, zona Dorobanți.

Caut persoana supraveghere două fetițe, câteva ore zilnic, cunoscătoare limba franceză.

trum, Spectrum plus.

Caut educatoare, învățătoare, profesora pensionară pentru îngrijire preșcolară 6 ani, zona Matei Ambrozie (Fizicienilor).

Familie ingineri caută persoană pentru îngrijire copil cu deficiențe psihomotorii.

Căutăm femeie supraveghere copil, zona Dorobanți.

Caut persoana supraveghere două fetițe, câteva ore zilnic, cunoscătoare limba franceză.

trum, Spectrum plus.

Caut educatoare, învățătoare, profesora pensionară pentru îngrijire preșcolară 6 ani, zona Matei Ambrozie (Fizicienilor).

Familie ingineri caută persoană pentru îngrijire copil cu deficiențe psihomotorii.

Căutăm femeie supraveghere copil, zona Dorobanți.

Caut persoana supraveghere două fetițe, câteva ore zilnic, cunoscătoare limba franceză.

trum, Spectrum plus.

Caut educatoare, învățătoare, profesora pensionară pentru îngrijire preșcolară 6 ani, zona Matei Ambrozie (Fizicienilor).

Familie ingineri caută persoană pentru îngrijire copil cu deficiențe psihomotorii.

Căutăm femeie supraveghere copil, zona Dorobanți.

Caut persoana supraveghere două fetițe, câteva ore zilnic, cunoscătoare limba franceză.

trum, Spectrum plus.

Caut educatoare, învățătoare, profesora pensionară pentru îngrijire preșcolară 6 ani, zona Matei Ambrozie (Fizicienilor).

Familie ingineri caută persoană pentru îngrijire copil cu deficiențe psihomotorii.

Căutăm femeie supraveghere copil, zona Dorobanți.

Caut persoana supraveghere două fetițe, câteva ore zilnic, cunoscătoare limba franceză.

trum, Spectrum plus.

Caut educatoare, învățătoare, profesora pensionară pentru îngrijire preșcolară 6 ani, zona Matei Ambrozie (Fizicienilor).

Familie ingineri caută persoană pentru îngrijire copil cu deficiențe psihomotorii.

Căutăm femeie supraveghere copil, zona Dorobanți.

Caut persoana supraveghere două fetițe, câteva ore zilnic, cunoscătoare limba franceză.

trum, Spectrum plus.

Caut educatoare, învățătoare, profesora pensionară pentru îngrijire preșcolară 6 ani, zona Matei Ambrozie (Fizicienilor).

Familie ingineri caută persoană pentru îngrijire copil cu deficiențe psihomotorii.

Căutăm femeie supraveghere copil, zona Dorobanți.

Caut persoana supraveghere două fetițe, câteva ore zilnic, cunoscătoare limba franceză.

trum, Spectrum plus.

Caut educatoare, învățătoare, profesora